

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 316 | Tarih 6-12 Temmuz

İnsan hakları savunuculuğu alanında faaliyet gösteren bir kuruluş olarak, Türkiye'deki insan hakları ihlallerini yakından takip ediyoruz. Bu kapsamda, hafta boyunca meydana gelen insan hakları ihlallerini ele alan haftalık bir bülten yayınlamaktayız. Ayrıca, vakalara ilişkin güncel istatistikleri ve kaynaklarını, kategorilere ayrılmış şekilde düzenli olarak paylaşmaktayız. Turkey Rights Monitor raporu, 316 haftadır kesintisiz olarak yayımlanmakta olup, insan hakları alanında çalışan kurum, kuruluş ve ilgili yetkililerle paylaşılmaktadır. Güncel bilgi ve istatistiklere web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz:

<https://turkeyrightsmonitor.com/>

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 11 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

9 Temmuz: Ankara'daki NATO Zirvesi'nden birkaç gün önce başlatılan bir soruşturmada ÇHD'li avukatlar Ezgi Önal ve Yunusemre Işık [tutuklandı](#).

Keyfi Yaşam Hakkı İhlalleri

6 Temmuz: Sevda Güven, eski polis istihbarat müdürü olan eşi Zeki Güven'in 2018 yılında tutuklu bulunduğu cezaevinde öldürüldüğünü, sorumluların hesap vermesini talep etmesinin ardından [tehditlere](#), usuli engellemelere ve siyasi saiklerle yürütülen bir kovuşturmayla maruz kaldığını söyledi.

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)'tan bir haber alınamadı. Tunc'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve

Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü

7 Temmuz: Türk polisi, muhalefet milletvekillerinin de katıldığı Ankara'daki NATO karşıtı protestoya müdahale ederek Halkevleri Genel Başkanı Sevinç Hocaogulları ve ÇHD'li avukat Şevval Sarı'nın da aralarında bulunduğu en az 75 kişiyi [gözetim](#) aldı.

İfade ve Basın Özgürlüğü

6 Temmuz: Bir Türk mahkemesi, herhangi bir paylaşımı belirtmeden ve kişiselleştirilmiş bir gerekçe sunmadan, Stockholm Center for Freedom'ın X hesabı ile eleştirel gazetecilere ve insan hakları kuruluşlarına ait 145 hesabın daha erişime [engellenmesine](#) karar verdi.

7 Temmuz: Türkiye'nin devlet yayıncısı TRT, Ankara'daki NATO Zirvesi sırasında bir gazetecinin NATO Genel Sekreteri Mark Rutte'ye yönelttiği soruyu Türkçeye çevirirken tutuklu komedyen Deniz Göktaş'a ve hükümet muhaliflerine yönelik baskılara ilişkin ifadeleri [sansürledi](#).

9 Temmuz: Tutuklu komedyen Deniz Göktaş'ın geniş izleyici kitlesine ulaşan "Ölü Deniz" adlı stand-up gösterisi milli güvenlik ve kamu düzeni gerekçesiyle erişime [engellendi](#).

İnsan Hakları Savunucuları

7 Temmuz: Akbelen Ormanı yakınlarındaki kömür madenciliği faaliyetlerinin genişletilmesine karşı düzenlenen barışçıl bir protestoya katıldığı gerekçesiyle çevre aktivisti Esra Işık iki yıldan fazla [hapis](#) cezasına mahkum edildi.

10 Temmuz: Ankara'daki NATO Zirvesi'ne karşı düzenlenen gösterilerde gözaltına alınan protestocuların serbest bırakılması çağrısında bulunmasının ardından insan hakları savunucusu Hüseyin Küçükbalaban'ın X hesabına erişimi [engeli](#) getirildi.

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

6 Temmuz: Tutuklu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun, diploma, siyasi casusluk iddiası ve belediyeye ilişkin yolsuzluk suçlamaları kapsamındaki üç ayrı dosyaya ilişkin [duruşmaları](#) NATO zirvesi sebebiyle bir gün içinde gerçekleştirildi.

10 Temmuz: Avrupa Konseyi İnsan Hakları [Komiseri](#) Michael O'Flaherty, Ekrem İmamoğlu'nun yargılanmasına ilişkin ciddi kaygılarını dile getirerek savunma hakkına yönelik ağır kısıtlamalara, uzun süreli tutukluluğa ve yargı bağımsızlığına yönelik tehditlere dikkat çekti.

11 Temmuz: Türk polisi, CHP yönetimindeki Çankaya Belediyesini hedef alan bir yolsuzluk soruşturması kapsamında 27 kişiyi [gözaltına](#) aldı.

Diğer Azınlıklar

10 Temmuz: İstanbul'daki Surp Garabet Ermeni Mezarlığı'nda altı mezar ile bir çeşmeye zarar verdiği iddia edilen bir şüpheli, [nefret](#) saiki taşıdığı değerlendirilen saldırının ardından gözaltına alındı ve tutuklanması talebiyle hakimliğe sevk edildi.

Cezaevi Koşulları

9 Temmuz: Mahpus Gürkan Türkoğlu, yüksek güvenlikli "kuyu tipi" bir cezaevinden başka bir kuruma nakledilme talebiyle sürdürdüğü 266 günlük açlık grevinin ardından [hayatını kaybetti](#).

Mülteciler ve Göçmenler

8 Temmuz: Türk makamları, Rus savaş karşıtı aktivist Ariadna Litvinova'yı Rusya'ya [sınır dışı](#) etti. Litvinova, Ukrayna'nın işgaline karşı düzenlenen barışçıl bir protestoyla bağlantılı, siyasi saiklerle yöneltilmiş suçlamalar nedeniyle ülkeye varmasının hemen ardından gözaltına alınarak tutuklandı.

İşkence ve Kötü Muamele

8 Temmuz: Yeni yayımlanan bir belgesel, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sırasında Beştepe'deki Jandarma Genel Komutanlığı karargâhına çağrılan personelin kasıtlı olarak tuzağa düşürüldüğünü, ateş altında bırakıldığını, teslim olduktan sonra [işkenceye](#) maruz kaldığını ve daha sonra delillerin kaybolduğu, usul ihlallerinin ve siyasi baskının damga vurduğu davalarda mahkûm edildiğini iddia etti.

Kadın Hakları

10 Temmuz: Türkiye'de haziran ayında 31 kadın erkekler tarafından öldürüldü, 31 kadın ise şüpheli koşullarda [hayatını kaybetti](#). Kimliği belirlenen faillerin çoğunun mağdurların mevcut veya eski eşleri, partnerleri ya da aile üyeleri olduğu bildirildi.

Toplumsal Cinsiyet Hakları

9 Temmuz: Trans öğretmen Zoe Lila, hükümete yakın medya kuruluşlarının cinsiyet geçiş sürecine ilişkin özel bilgileri yayımlamasının ardından İstanbul'daki özel bir okul tarafından [isten çıkarıldığını](#); tehditler aldığını, özel hayatının ihlal edildiğini ve ayrımcılığa maruz kaldığını söyledi.